

listekov zamudno, ali če ni lepiva pri rokah, jih lahko na sklenico privežeš.

11.) Dobra gospodinja natanko razdeli plačane in neplačane račune in ima sploh vsako reč tam, kamor spada, da jo takoj najde, kadar jo potrebuje. Koliko zamudnega iskanja, koliko zadrug si prihrani s tem!

12.) Luč in žveplenke imej po noči vedno pripravljene, ker ne veš, kaj te čaka. Preden greš spat, odstrani vse stole, in kar je jednakega, da se v temi ne zadeneš obnje.

Poučni in zabavni drobiž.

Slavnemu slikarju Rafaelu postavili so spomenik v njegovem rojstnem mestu Urbinu, ki se kmalu odkrije. Spomenik, ki je 12 m visok, je izdelal slavni kipar Luigo Belli.

Slavni angleški romanopisec Robert Louis Stephenson je umrl v Alpiu na otoku Samoa, kamor je bil šel zdraviti se. Pokopali so ga na vrhu neke 1300 metrov visoke gore.

Prebivalstvo na Irskem se je poslednjih 50 let za 3,600.000 pomanjšalo. Pred pol stoletjem je Irska imela 8,300.000, sedaj pa le 4,600.000 ljudi. Vsega tega so krive neznosne gospodarske razmere.

Novice.

Deželni zbor kranjski.

V tretji seji dne 11. januarija stavijo posl. Hribar in drugovi nastopni samostalni predlog glede prenestitve vojaške bolnice in vojaškega oskrbovališča v Ljubljani. Visoki deželni zbor skleni: Premestitev ob Dunajski in Fran Josipovi cesti v Ljubljani ležeče vojaške bolnice in vojaškega oskrbovališča, je iz zdravstvenih ozirov potrebna in nujna. Visoka c. kr. dež. vlada se torej nujno naprosi, naj glede te prenestitve stopi z občinskim svetom ljubljanskim v dogovore z ono dobrohotnostjo, katera gre tako važnemu vprašanju in naj zlasti pri c. kr. vojnem erarji posreduje, da za obstoječa, zahtevam sedanjega časa ni več odgovarjajoča poslopja, kakor tudi za nezidani prostor ne zahteva cen, ki niso v nikaki razmeri s faktučnimi okoliščinami. Predlog pride v edni prihodnjih sej na dnevni red.

Poslane Povše utemeljuje svoj in drugov samostalni predlog glede revizije zemljiško-davčnega katastra. Poslanec v daljšem in temeljitem govoru poudarja preveliko obremenjenje našega kmeta z davki, ki niso v nobeni primeri z pridelki. Treba je kmetu olajšati stanje. Z revizijo se da to deloma doseči. Zato je treba kmeta o tem poučiti. Edino živinoreja drži še nekoliko kmeta po konci. Treba je, da revizija da kmetu, posebno na Gorenjskem potrebne pašnike nazaj — Predlog se izroči upravnemu odseku v poročanje.

Poslanec dr. Tavčar utemeljuje svoj in drugov samostalni predlog glede splošne direktne volilne pravice. Zastareli volilni zakoni so za danes nemogoči, potreba je volilne reforme. Govornik poudarja nepravilnost volilnih redov za Slovane. Poslancu se koalicijska, ki je nekaj nenaravnega, pač ne zdi zmožna napraviti koristne volilne reforme. Pri volilni reformi se je treba postaviti na stališče pravice. Sedanje stranke pa stoje na stališču političnega posestva, kar je goli „schwindel“. Govornik dvomi, da bi koalicijska izvela volilno reformo, morda se razbije nad njo, vendar pa je treba, da na podlagi predloga koalicijske o volilni reformi razpravlja tudi deželna zbornica

kranjska. — Predlog se izroči upravnemu odseku v pretres in poročanje.

Poslanec Luckmann poroča imenom finančnega odseka o proračunu zaklada deželne prisilne delavnice za l. 1895., ki se v znesku 91.994 odobri.

Poslanec Stegnar poroča imenom finančnega odseka o računskem sklepu deželnega posojilnega zaklada za l. 1893. in o proračunu za l. 1895. Zaključek se odobri in proračun s potrebščino 204.268 gld. potrdi.

Poslanec Hribar poroča o računskem sklepu gledališkega zaklada za l. 1893. Pokritja je 28.656 gld. potrebščine 26.022 gld.; premoženje se je od lanskega leta za 23.053 pomnožilo. Poročevalec predlaga imenom finančnega odseka, da se sklep odobri. Posl. dr. Žitnik pravi, da se nekih 38.097 gld., ki so se porabili za zgradbo gledališča, ni dovolilo od deželnega zbora in predlaga, da se naj deželnemu odboru naroča, da predloži natančen račun o imenovani svoti. Posl. dr. Schaffer stvar pojasni, zatrjujoč, da se je več dovolilo, ko potrošilo. Poročevalec Hribar oporeka poslancu dr. Žitniku in mu pravi, da je le v namen strankarske agitacije spravil tu v zbornici v razgovor gledališko vprašanje, dočim v finančnem odseku ni imel pomisleka proti računskemu sklepu. Predlog finančnega odseka se na to sprejme in odkloni dr. Žitnikov predlog.

Poslanec Višnikar poroča imenom finančnega odseka o proračunu deželne kmetijske šole na Grmu. Poslanec dr. Vošnjak opravičuje postopanje deželnega odbora napram opazkam posl. Lenarčiča, katere je ta v zadnji seji izrekel o tej šoli. Poslanec Lenarčič ostane pri svojem mnenju, da si mu je prav pri srci napredek te šole. Posl. pl. Langerju ne zadostuje letno poročilo te šole, kar mu posl. dr. Vošnjak razjasni. Posl. baron Wurzbach predlaga, da bi se na šoli tudi o gozdarstvu poučevalo, o čemur je treba, da začne deželni odbor s potrebnimi poizvedovanji. Proračun skupno potrebščino 17.517 gld. se na to potrdi in sprejme predlog posl. barona Wurzbacha. Prošnja pristava g. Rohrmanna glede uštevanja službenih let in dovoljenja petletnic se usliši, prošnja 3 učitelja g. Lapajmeta za funkcijsko priklado se odkloni. — Na poročilo poslanca Višnikarja imenom finančnega odseka se dovoli kmetijski podružnici v Kiškem za nakup vinograda 500 gld. brezobrestnega posojila.

Posl. Murnik poroča o prošnji strokovne šole za lesno obrt v Kočevji za podporo. Dovolj se 200 gld. Na poročilo istega poslanca se dovoli šoli za deška ročna dela na Dunaji 25 gld. podpore.

Poslanec Kersnik poroča imenom upravnega odseka o dopisu dež. predsedstva glede ustanovitve dež. komisije v namen revizije zemljiško-davčnega katastra. Zbornici je voliti 4 člane v to komisijo. Sprejme se poročevalcev predlog, da naj vsaka kurija voli po 1 člana, cela zbornica pa ednega.

Poslanec Vošnjak poroča o prošnji župnika J. Grčarja pri sv. Trojici pri Mokronogu za podporo za trtnico, sklene se, da deželni odbor sme dovoliti 200 gld., kade se bode začelo delo.

Učiteljski vdovi Tereziji Vrančič se na poročilo poslanca Kluna imenom finančnega odseka dovoli letnih 173 gld. 83 kr. pokojnine in po 20 gld. odgojnine za tri otroke.

Četrta seji dne 15. januarija otvori in vodi dež. glavarja namestnik baron Apfaltrern, ker je dež. glavar Detela zaradi bolehnosti zadržan vdelešiti se seje.

Poslanec Povše in tovariši stavijo nastopni samostalni predlog: 1. Visoki deželni zbor izvoli izreči se za potrebo preuredbe zakona z dne 3. dec. 1863, drž. zak. št. 105, ki se tiče domovinske pravice. 2. Deželnemu odboru se naroča, da o tem sklepu vis. zbora obvesti s peticijo državni zbor. Predlog pride v prihodnji seji na vrsto.

Posl. Klun poroča imenom finančnega odseka o računskem sklepu deželnega zaklada za l. 1893. Potrebščina je

znašala 875.697 gld. Čisto imovine koncem leta 1893. je 1.962.158 gld. 33 $\frac{1}{2}$ kr in je večja nego prejšnje leto za 48.353 gld. 49 $\frac{1}{2}$ kr. Sklep se odobri. Posl. dr. Žitnik poroča imenom finančnega odseka o podporah za šolske zgradbe in o prošnji županstva v Želimljah za podporo za popravo župnišča. Dovolijo se nastopne podpore za šole: 1. Harije 200 gld., 2. Zagorje 200 gld., 3. Prem 200 gld., 4. Razdrto 300 gld., 5. Gora 300 gld., 6. Mesto Kočevje 1000 gl., 7. Mozelj 400 gl., 8. Bučka 400 gl., 9. Škofja Loka 500 gl., 10. Rakitna 200 gld., 11. Zasp 100 gld., 12. Leše 100 gl., 13. Rateče 200 gld., 14. Belapeč 200 gld., 15. Bled 200 gld., 16. Sv. Jošt 200 gld., 17. Trnovo 500 gld., 18. Mengeš 400 gld., 19. Tribuče 100 gld., 20. Preddvor 100 gld.; za župnišče v Želimljah se dovoli 200 gld. — Usmiljenim bratom v Kandiji za ondotno bolnico se podpora zviša na letnih 2000 gld. (poročevalec dr. Papež): Prošnja posestnikov v Jakovcih za podporo za napravo vodovoda se odstopi deželnemu odboru v rešitev. Poslanec Lavrenčič priporoča prošnjo. Na poročilo posl. Murnika imenom finančnega odseka se dovoli Marjeti Ahčin, vdovi bivšega pomočnega uradnika pri zemljiško odveznem uradu v Radovljici, za tri leta po 50 gld. miloščine.

Občini Moravče pri Litiji se dovoli za vodovod podpora 100 gld. Poslanec Lenarčič poroča imenom upravnega odseka glede dovolitve priklad za cestne namene. Sklene se pooblastiti deželni odbor, da dovoli onim cestnim odborom, ki ne bi mogli shajati z 20% priklado, naložiti potrebi primerno višjo naklado za l. 1896.

Podobčini Vodice pri Vipavi dovoli se 100 gld. podpore za uravnavo hudournika (poročevalec poslanec Povše). Prošnja županstva v Vodicach, v okraji Kamnik za uvrstitev občinske ceste Vojsko-Koseze-Kot med okrajne, se odstopi deželnemu odboru v rešitev (poročevalec posl. Kersnik). Posl. Murnik poroča imenom upravnega odseka o prošnji županstva v Selcih za dovolitev občinskih priklad in predlaga, da se naj prošnja odstopi deželnemu odboru v rešitev, čemur se pritrdi.

Poslanec Kersnik poroča imenom upravnega odseka o prošnji izvršilnega odbora okrožnih zdravnikov na Kranjskem za predrugačenje nekaterih določil zdravstvenega zakona. Po debati, katere so se vdeležili poslanci dr. Vošnjak, dr. vitez Bleiweis, baron Schwegel, deželni predsednik baron Hein in poročevalec, vsprejme se predlog upravnega odseka, vsled katerega naj se prošnja izroči deželnemu odboru, ki naj o posameznih točkah poizveduje, se glede eventuelne premembe zakona dogovori z vlado in v prihodnjem zasedanju o tem poroča zbornici. Poslanec dr. Tavčar poroča o prošnji vasi Laze in Ivanje Selo za uvrstitev občinske ceste Dolenji Logatec-Laze-Rakek med okrajne ceste. Prošnja odstopi se deželnemu odboru v nadaljno poizvedovanje.

Poslanec Povše poroča o prošnji kmet. podružnice v Košani za podporo za napravo trtnice. Dovolijo se 50 gld.

V komisijo za revizijo zemljiško-davčnega katastra se izvolijo: Za veleposestvo grof Barbó, namestnik poslanec pl. Langer; za mesta, trge, trg. in obrt. zbornico posl. Lenarčič, namestnik župan Gabrijel Jelovšek; za kmetske občine posl. Pakiž, namestnik posl. Lavrenčič; za celo zbornico dež. glavar Detela, namestnik grajščak Urbančič. V posebni odsek za pretresovanje samostalnega predloga dr. Tavčarja glede reforme splošne volilne pravice se izvolijo: Klun (načelnik), dr. Schaffer (nač. namestnik), dr. vit. Bleiweis, Grasselli, dr. Papež, Povše, bar. Schwegel, Šuklje, dr. Tavčar, bar. Wurzbach, dr. Žitnik. Prihodnja seja je danes.

— **Osobne vesti.** G. Rok Merčun, spovednik v uršulinskem samostanu v Škofjiloki, je prestavljen kot podvodja in ekonom v ljubljansko bogoslovno semenišče. — G. Feliks Zavodnik dosedanji katehet pri uršulinkah v Škofji Loki, je imenovan za cerkvenega voditelja in spovednika ondi. Službo

kateheta na vnanji šoli bo začasno oskrboval gosp. vpokojeni župnik Karol Lapajne.

— **»Narodni sklad«.** Shod zaupnih mož v Ljubljani dne 29. listopada 1894. je sklenil osnovati poseben organizacijski fond, iz katerega se bodo zajemala gmotna sredstva za borbo v korist sklenjenega programa. Izvrševalni odbor narodne stranke je spolnujoč ta sklep sedaj otvoril nabiranja, za omenjeni sklenjeni fond, kateremu bodi ime: „narodni sklad“. Temelj skladu je položila družba kranjskih duhovnikov in poslala zanj 80 kron, kar naj bo v posebno spodbujajo vsem rodoljubom, ki naj čim zdatneje prispevajo k narodnemu skladu. Doneske sprejema g. Ivan Gogola, c. kr. notar v Ljubljani.

— **Za slovensko šolo šolskih sester v Velikovci** so darovali družbi sv. Cirila in Metoda slavna podružnica na Vranskem 10 gld.; g. L. Zablachan 20 kron, ki jih je nabral g. Colarič pri zborovanji kat. pol. društva na Trati; duhovnik z Notranjskega 7 gld. 25 kr.; preč. g. dr. J. Muršec, konz. svetovalec v Gradcu, po preč. g. dr. Iv. Križaniču, kanoniku v Mariboru, 10 kron; vč. g. Ljud. Jenko, župnik pri sv. Duhu na Dolenjskem, 10 kron; g. Ivan Prijatelj 10 kron kot dar družbe zbrane pri godovanji g. Kristana v Št. Vidu na Dolenjskem; Kranjčan 5 gld.; vč. g. Jožef Zelnik, župnik v Čemšeniku, 8 kron; vč. gosp. Josip Lavrič, župnik v Ambrusu, 6 kron; gosp. dr. Jernej Glančnik v Mariboru 200 kron kot dar za šolo v svojem rojstvenem kraju Velikovci; sl. čitalnica v Planini 40 kron, po predsedniku vč. g. župniku J. Podboji; sl. slov. kat. delavsko društvo v Ljubljani 12 kron in sicer je bilo 9 kron nabranih na veselici v rokodeljskem domu, 3 krone pa so dar vesele družbe pri Vipavci; gosp. Karol Šavnik, kranjski župan, 10 kron; g. Miha Pesjak, posestnik v Kamenj Gorici, 10 kron kot dar za leto 1895; po vč. g. arhivarji A. Koblarji č. g. Josip Benkovič, vikar v Novem mestu 4 K., g. Gustav Pirc, ravnatelj kmetijske družbe 5 K., g. dr. Lovro Požar, c. kr. profesor v Ljubljani, 1 Kr.; po g. Ivanu Kremžarji v Št. Vidu pod Ljubljano: g. J. Zorec, A. Rojec, A. Kastelic iz Doba in F. Eržen iz Št. Vida po 1 krono; č. g. J. Barle iz Zagreba 4 krone. — Iskrena hvala gg. darovalcem, ki so nam porok, da se smemo i v letu 1895. nadejati veliko požrtvovalnih prijateljev. Rojaki! Stopite polnoštevilno v njih krog, da prej dopolnimo nalogo letošnjega družbinega leta, da prej sezidamo slovensko šolo v Velikovci!

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

— **Družba sv. Cirila in Metoda** žaluje ob smrti svojega dobrotnika, rajnega gosp. Adalberta Candolinija, c. kr. okrajnega sodnika v pokoji, ki je umrl 27. dec. l. 1894. v Kostanjevici. Pokojnik je v svojih sivih letih spoznal važnost naše družbe ter jej vsako leto poslal dvakrat po 5 gld. — Slavna ženska podružnica v Trstu nam je poslala 1000 kron kot novoletno darilo. V zadnji družbini zahvali smo omenjali Šentjakobsko-Trnovske ženske podružnice, ki je med nepremožnimi slojevi ljubljanskega občinstva zadnji čas nabrala in nam doposlala 430 gld. Zato jej je vodstvo naše družbe izreklo soglasno zahvalo in toplo priznanje. Isto tako zahvalo in prav tako priznanje izrekamo danes tržaški ženski podružnici, zlasti gdč. Ljudmili Mankočevi, ki je duša tržaške ženske podružnice in vtelesen vzor rodoljubnemu našemu ženstvu. — Pokrovitelj z doneskom 200 kron je postal preč. g. dr. Fran Sedej, dvorni kapelan in vodja višjega duhovskega zavoda Avguštineja na Dunaju. — Dalje so družbi od 20. dec. do 31. decembra leta 1894. poslali: G. Andrej Jeram iz Vrh Cerkna, 18 gld., katere je družbi volil rajni preč. g. monsignor Josip Jeram, dekan v Cerknem; g. nadučitelj Ignacij Rozman 12 kron 40 beličev, katere je darovala vesela družba, zbrana v praznik nedolžnih otročičev na Brezjah, in sicer so darovali gg. jurist Bulovec 1 Kr., Jos. Finžgar 2 Kr., gospa Gabrijelčič 2 Kr., gdč. Gabrijelčič 2 Kr., župan Jurgele 1 Kr., Fr. Kocijančič 1 Kr., J. Kocijančič 1 Kr., nadučitelj Rozman 1 Kr., Jan. Pristave 1 Kr., A. Reš 20 bel. in „Tetka“ 20 bel.